

เตรียมพร้อมสู่ 'ปุ๋ยสั่งตัด' ลดต้นทุนการผลิตกันเถอะ

การใช้ปุ๋ยให้คุ้มค่า เกษตรกรต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษกับการใช้ปุ๋ยให้ "ถูกชนิด ถูกปริมาณ ถูกเวลา และถูกวิธี" แต่ขณะนี้เกษตรกรไทยเกือบ 100% ไม่มีการตรวจวิเคราะห์ เอ็น-พี-เค ในดินก่อนปลูกพืช ทั้งยังใส่ปุ๋ยไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ใส่ปุ๋ยไม่เหมาะสมกับดินและไม่ตรงตามความต้องการของพืช ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของการผลิตพืช ดังนั้น จึงได้พัฒนาเทคโนโลยี "ปุ๋ยสั่งตัด" ขึ้นมาเพื่อช่วยแก้ไขปัญหานี้ให้กับเกษตรกรโดยเฉพาะผู้ปลูกข้าว, ข้าวโพด และอ้อยภาคอีสาน... นี่เป็นคำแนะนำจาก ศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์

อัคระนันท์ ที่ปรึกษาอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
"ปุ๋ยสั่งตัด" หรือ การจัดการธาตุอาหารพืชเฉพาะพื้นที่ เป็นการใส่ปุ๋ยตามค่า

วิเคราะห์ดินปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับแต่ละชุดดินที่มีมากกว่า 200 ชุดดิน ทั้งยังต้องสอดคล้องกับความต้องการของพืช โดยนำปัจจัยหลักที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของพืช ได้แก่ พันธุ์พืช แสงแดด อุณหภูมิ ความชื้น ปริมาณน้ำฝน ชุดดิน และปริมาณ เอ็น-พี-เค ในดินมาพิจารณาร่วมกัน โดยใช้แบบจำลองการปลูกพืชและโปรแกรมสนับสนุนการตัดสินใจมาคำนวณโดยใช้คอมพิวเตอร์ คาคะเนค่านำปุ๋ย เอ็น-พี-เค ที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด เพื่อให้การใช้ปุ๋ยมีความแม่นยำและสอดคล้องกับความต้องการของพืช และยังสามารถคาคะเนผลผลิตและผลตอบแทนที่เกษตรกรจะได้รับเมื่อใช้เทคโนโลยี "ปุ๋ยสั่งตัด"

การใช้เทคโนโลยีปุ๋ยสั่งตัด มี 3 ขั้นตอน ขั้นแรก เกษตรกรต้องตรวจสอบชุดดินในแปลงของตนเองก่อน โดยสามารถสอบถามข้อมูลชุดดินได้ที่สถานีพัฒนาที่ดินทุกจังหวัดหรือดูจากแผนที่ชุดดิน หรือสอบถามได้ที่เว็บไซต์ www.soil.doae.go.th ขั้นที่สอง ตรวจสอบปริมาณ เอ็น-พี-เค ในดิน โดยเก็บตัวอย่างดินส่งตรวจวิเคราะห์ หรือเกษตรกรอาจวิเคราะห์ เอ็น-พี-เค ในดินแบบรวดเร็ว (Soil Test Kit) และ ขั้นสุดท้าย ใช้ปุ๋ยตามคำแนะนำ โดยศึกษาจากคู่มือคำแนะนำการใช้ปุ๋ยสั่งตัด หรือโปรแกรม SimRice, SimCorn และ SimCane สำหรับข้าว ข้าวโพด และอ้อย ซึ่งสามารถดาวน์โหลดฟรีได้จากเว็บไซต์ www.ssnm.agr.ku.ac.th

เกษตรกรส่วนใหญ่มองว่า การตรวจวิเคราะห์ เอ็น-พี-เค ในดิน มีวิธีการและขั้นตอนยุ่งยากจึงไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว ทำให้ไม่รู้จักดินในแปลงของตนเอง

อย่างไรก็ตาม เกษตรกรควรเก็บตัวอย่างดินเพื่อประเมินความอุดมสมบูรณ์ของดิน โดยเบื้องต้นต้องแบ่งพื้นที่ก่อน หากพื้นที่ใหญ่มากหรือดินไม่สม่ำเสมอและดินมีลักษณะแตกต่างกัน

ปลูกพืชต่างกัน ใช้ปุ๋ยต่างกัน และดินมีสีต่างกัน ต้องแบ่งพื้นที่ออกเป็นแปลงย่อย และแยกเก็บดิน 1 ตัวอย่างต่อ 1 แปลงย่อย

การเก็บดินในแต่ละตัวอย่าง ให้ดินในลักษณะซิกแซก สุ่มเก็บดินให้ทั่วแปลง แปลงละ 15 จุด ซึ่งการเก็บดินแต่ละจุดให้ใช้จอบหรือพลั่วขุดดินเป็นรูปกลม ลึกประมาณ 10 เซนติเมตร (นาข้าว) หรือลึก 15-20 เซนติเมตร (สำหรับข้าวโพด) ใช้เสียมหรือพลั่วชะด้านบนหนึ่งของหลุมให้ได้ดินเป็นแผ่นหนา 2-3 เซนติเมตรจนถึงก้นหลุม ใช้เฉพาะส่วนกลางของแผ่น ตัวอย่างดินที่ได้นับเป็น

ตัวแทนของดินหนึ่งจุด นำตัวอย่างดินใส่รวมกันในกระป๋องพลาสติก และคลุกเคล้าดินในกระป๋องให้เข้ากัน เทลงบนผ้าพลาสติก และคลุกเคล้าดินให้เข้ากันอีกครั้งหนึ่ง ถ้าดินเปียกตากในที่ร่ม ห้ามตากแดด ย่อยดินให้เป็นก้อนเล็ก ๆ กองดินเป็นรูปฝ่ามือ แล้วขีดเส้นแบ่งกองดินเป็นสี่ส่วนเท่ากัน จากนั้นเก็บตัวอย่างจากกองดินเพียง 1 ส่วน ให้ได้ดินน้ำหนักประมาณ 0.5 กิโลกรัม ถ้าดินยังเปียกอยู่ ให้ผึ่งในที่ร่มต่อไป แล้วผึ่งให้ละเอียดโดยใช้ช้อนแก้วที่สะอาด เก็บใส่ถุงพลาสติก และเขียนหมายเลขกำกับไว้ ส่งตรวจวิเคราะห์ เอ็น-พี-เค ในดิน หรือทำการตรวจวิเคราะห์ เอ็น-พี-เค ในดินด้วยตนเอง โดยใช้ ชุดตรวจสอบ เอ็น-พี-เค ในดินแบบรวดเร็วของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (KU Soil Test Kit) ใช้เวลาเพียง 30 นาที ก็ทราบผลได้ ซึ่งชุดตรวจสอบดังกล่าว ราคาชุดละ 3,745 บาท สามารถตรวจ

01-10-13

สอบปริมาณธาตุอาหารเอ็น-พี-เค ในดิน และความเป็นกรดต่างของดินได้ 50 ตัวอย่าง จะทำให้เกษตรกรทราบว่า ดินในแปลงของตนเองมีธาตุอาหาร เอ็น-พี-เค อยู่ในระดับต่ำ ปานกลางหรือสูง และใช้คำแนะนำ "ปุ๋ยสั่งตัด" ซึ่งนักวิจัยได้พัฒนาไว้ให้เรียบร้อยแล้ว สำหรับข้าว ข้าวโพด และอ้อยภาคอีสาน คำแนะนำ "ปุ๋ยสั่งตัด" มีอยู่ในลักษณะเป็น รูปเล่มและในรูปของโปรแกรมซึ่งสามารถดาวน์โหลดฟรีได้จากเว็บไซต์ www.ssnm.agr.ku.ac.th หรือ www.banrainarao.com ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยได้ถูกต้อง และลดต้นทุนการผลิต

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรในพื้นที่ทำการวิเคราะห์ เอ็น-พี-เค ในดิน ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนปลูกพืช และเป็นแนวทางนำไปสู่การลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมีได้ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะกลุ่มผู้ปลูกข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมันสำปะหลัง ใน "โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร".